

עבודת השם

כרלת "נח"

ופעם אחת היה צריך לשמור בליל שבת קודש. השומר שלפניו הניח את מעיל השומרים על העץ והלך, כשהגיע מרן הסטייפלד לקחת את המעיל ולעמוד בחוץ לשמור, ראה את המעיל על העץ ובשבת הרי אסור להורידו מהעץ. היה זה פיקוח נפש ממש לעמוד כל הלילה בחוץ בסיביר, אך הוא אמר לעצמו: הרי אפשר להחזיק מעמד כחמש דקות ולא להגיע לפיקוח נפש ואם כן עכשיו אסור להוריד את המעיל מהעץ כי חמש הדקות הקרובות אינן בכלל פיקוח נפש. התאפק מרדן חמש דקות. עברו חמש דקות ושוב אמר לעצמו: הרי נראה שגם עוד חמש דקות אינם בכלל פיקוח נפש, אפילו שקר מאוד מאוד. וכך עברו להם עוד חמש דקות ועוד חמש עד שהאיר השחר.

זו תהיה התביעה מאתנו, עד כמה היה בכוחנו לעשות. יש באדם כוחות נסתרים ועצומים שעם רצון חזק ויראת שמים הוא יכול להעפיל למרומים. אם נסתכל בצרכים החומריים נראה שהאדם משקיע מאמצים עילאיים וגם מגיע להישגים גדולים שבדרך טבעית ורגילה נראים כבלתי אפשריים ועל כך תהיה התביעה מאתנו גדולה וזאת ידעו גם הלל וגם נח. התביעה מנח הייתה גדולה על שלא הגיע למעלת אברהם, שהרי את האדם טובעים על מה שהיה באפשרותו לעשות ולא עשה. מדוע אילו היה נח בדורו של אברהם כמו שהיה עכשיו לא היה נחשב לכולם? כי אם נח לא היה לומר ומתחזק ממעשיו של אברהם, זה עצמו מראה על חסרון במהותו. ההבדל בין אישיותו של אברהם לבין אישיותו של נח, אמרנו שאברהם היה חזק ולכן היה יכול לעמוד נגד הזרם, לעומתו נח שהיה חלש לא התנגד לזרם. נראה לומר עוד שמוה נבע השוני בניהם בגישה איך להיטיב ולהשפיע עם אנשי דורם. בעוד שאברהם היה רודף אחרי החסד, הן חסד גשמי והן חסד רוחני, הסתפק נח בחסד גשמי בלבד. כי רק כך היה מסוגל נח להיטיב עם אנשי דורו. ובאמת כשניסה להיטיב ברוחניות, כשדיבר על המבול הצפוי, נכשל נח במשימה. כי אם לרוחניות והוא היה צריך סעד איך ישפיע הוא על אחרים!

והנה לשון המזרחי בעניין זה "נח היה צריך סעד לתומכו. בב"ר פירשו שהיה מתיירא להתחבר עם אנשי דורו, שלא ילמוד ממעשיהם, מלפני שלא היה חזק באמונתו, והיה מתבודד במקומות ההתבודדות הנקראים מקומות השם, כאילו היה עם השם, אבל אברהם אבינו ע"ה שהיה חזק באמונתו לא היה מתיירא שמא ילמוד ממעשה אנשי דורו והיה מתחבר עמהן ומוכיחן להכניסן באמונתו". ובבית הלוי כתב "ומשלא לא הגין זכותו על דורו שלא יכשלו גם הם,

"אלה, תולדת נח-נח איש צדיק תמים היה, בדרתיו: (נח וט) יש מרבתינו דורשים אותו לשבח כל שכן אילו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר. ויש שדורשים אותו לגנאי, לפי דורו היה צדיק, ואילו היה בדורו של אברהם לא נחשב לכולם. (רש"י)
השאלה היא, עד היכן תגיע התביעה מהקב"ה על האדם? עד כמה צריך האדם לעמול ולטרוח כדי לעשות רצון ה' ואולי כל מה שהאדם עושה עדיין אין זה רצון ה'?
על כך משיב בעל "קונטרס החיים" ומבאר שנוכל ללמוד מהלל הזקן עד כמה חייב האדם לעמול. הרי הלל הזקן היה טרוד במונותיו ובכדי לשמוע דברי תורה היה צריך לשלם. כאשר ראה הלל שהשיג כדי מחיתו, נתן חצי לשומר ביהמ"ד וחצי לפרנסתו. פעם אחת לא מצא להשתכר ולא הניחו שומר ביהמ"ד להיכנס. עלה ונתלה וישב על פי ארובה כדי שישמע דברי אלוקים חיים מפי שמעיה ואבטליון. אמרו, אותו היום ערב שבת היה ותקופת שבת הייתה וירד עליו שלג מן השמים.

כשעלה עמוד השחר, אמר לו שמעיה לאבטליון: אבטליון אחי, בכל יום הבית מאיר והיום אפל. שמא יום המעונן הוא? הציצו עיניהם וראו דמות אדם בארובה. עלו ומצאו גובה שלוש אמות שלג! פרקוהו, הרחיצוהו והושיבוהו כנגד המדורה. אמרו: ראוי זה לחלל עליו את השבת!
הלל ראה שאי אפשר להיכנס וללמוד תורה בדרך רגילה, חיפש דרך אחרת שעל ידה ניתן לעלות, אפילו שהיא קשה ביותר, אך כל עוד אפשר לעלות לגן ולשים את האוזן עפ"י הארובה, ואפילו שעכשיו חודש שבת ויש חשש הצטננות ודאית - אך אם הדבר אפשרי קמים ועושים מיד. על כן כל עוד שזה לא הגיע לפיקוח נפש בפרועל - זו חובה גמורה. וכן מצינו אצל מרן הסטייפלד זצ"ל, שהעבידו אותו בצבא הרוסי בסיביר.

הפטרה: "רני עקרה לא ילדה"

כיון דבמעשיהם היו יכולים להכשיל גם אותו אם לא שייסיעו לו, ולכן הוצרך להיות נפרד ונבדל מהם בתיבה ונשאר צדיק תמים גמור, אבל אברהם לא היה צדיק סיוע והתגבר בעצמו גם נגד יצה"ר של אחרים, דגם בדורו נמצאו רשעים גדולים כנמרוד וחבריו והוא התגבר גם נגדם". (אהל תורה)

וַתִּשְׁחַת הָאָרֶץ, לִפְנֵי ה'; וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ, חָמָס" (נח ג'יא)
הגמרא בסנהדרין (קח) אומרת, כי לא נחתם גזר דינם של דוד המבול אלא על עוון הגזל. אעפ"י שהיה בהם גם ע"ז וגם גילוי עריות שהן עבירות חמורות ביותר, שעליהן אמרו חז"ל יהרג ואל יעבור. והסיבה שהקב"ה החמיר עמהם מסביד הרב דניאל פלבני שליט"א בספרו "אמרי דניאל" כיוון שהחמס שהיה ביניהם הוא הרס וחורבן החברה ובלעדיו אין מקום לקיום העולם והרי נאמר "עולם חסד יבנה" ואם אין חסד שהוא הנתינה אלא גזל, שהוא הלקיחה, ע"כ בא המבול, ואפשר להבחין לפי מידת הפורענות שבא על ישראל בעבור חטא העגל ניפטר שולש אלף איש ובעבור גילוי עריות שחטאו עם נשות

מידן ניפטר עשרים וארבע אלף ובעבור מחלוקת קורח - ועדתו בלעה אותם האדמה אך בעבור גזל וחמס הקב"ה החריב עולם שלם במבול של נח מכאן המסקנה שגזל חמור מע"ז גילוי עריות ומחלוקת שהיא בעצמה לשון רע שחמורה משפיכות דמים. והסיבה שהחמירו, כי הגונב נחשב ככופר שאין הקב"ה רואהו וגם אינו מאמין שהקב"ה הוא הזן ומפרנס ונותן לכל אדם כפי המגיע לו.

הרמב"ן ז"ל אומר, שדוד המבול נענש על הגזל משום שהיא מצווה מושכלת ואינה צריכה לאזהרה מוקדמת. עוד כתבו המפרשים, שכל זמן שגזל ביד האדם צריך לאחר מותו לחזור בגלגול לעולם הזה כדי לשלם לגזל או לזרשיו. מסופר על הצדיק רבי יעקב קנייבסקי זצ"ל, שפעם נשאר אצלו פרוטות מחוב של אחד האברכים. הלך לחפשו בכל מקום בבני ברק עד שמצאו ונתן לו ואמר: "רצית שבגלל כמה פרוטות אלו אחזור בגלגול?" לכן רבותינו נזהרו בדבר זה ביותר שלא יגיע לידם שום כסף שיש בו איזה ספק שאינו כשר. (אור דניאל)

**סיפור בהמשכים
"ספרו בגויים" חלק א.**

אש פרצה ביערות שליד העיר הומיל ברוסיה הלבנה. הלהבות התפשטו במהירות. פחד גדול נפל על התושבים בראותם כי הרוח נושבת בחוזקה לכיוון העיר. עוד מעט תגיע האש אל הבתים וכל העיר תהיה בסכנה. אלה היו ימיה הראשונים של חסידות חב"ד, שיסד רבי שניאור-זלמן מלאדי, בעל התניא והשולחן-ערוך. מעת לעת נהג לבקר במחוזות חסידיו. גם קהילת החסידים בהומיל הזמינה את הרבי, והוא נענה וקבע את מועד ביקורו ליום מסויים. כשהגיע היום המיוחל יצאו בני הקהילה, נערים וזקנים, לקבל את פני הרבי, אולם למרבה האכזבה הוא לא בא. למחרת יצאו התושבים שוב אל שער העיר, בתקווה שאולי היום יבוא, אך לשווא. ביום השלישי נודע פתאום כי הרבי בא לעיר בחשאי. שמחת החסידים הייתה גדולה, ובבית שבו השתכן הייתה תכונה ערה של נכנסים ויוצאים. זה היה בדיוק אותו יום שבו פרצה השרפה. כל הניסיונות לכבותה עלו בתוהו. מאות פועלים ומשרתיו של הגרף, מושל העיר, התגייסו למלאכת הכיבוי. הם נשאו חביות ודליי מים וניסו לבלום את האש המתקרבת, אך כל מאמציהם לא צלחו. תושבי הומיל דחקו בחסידים להעתיר לפני הרבי על הסכנה הגדולה. החסידים דיווחו לאדמו"ר הזקן על האש. הרבי קם, יצא מן הבית, עמד ברחוב והביט לעבר האש. באותו רגע אירע דבר פלא. הרוח העזה, שנשבה עד כה לעבר העיר, שינתה בבת-אחת את כיוונה. לא עבר זמן רב והכבאים השתלטו על האש, עד שכבתה לגמרי. המופת הגלוי היה לשיחת היום והגיע לאוזני הגרף. האיש התפעל מאוד ואמר למשרתיו כי הוא מעוניין לפגוש את הרב שחולל את הנס. "אמרו לו", אמר למשרתיו, "כי רוצה אני לראותו. הוא מוזמן לבוא אליי, ואם רצונו שאבוא אליו - מוכן אני לכך". משרתי האדון חזרו ובפיהם התשובה כי הצדיק מוכן לקבל את הגרף. מיד עלה הגרף אל מרכבתו ההדורה ויצא אל הבית שבו השתכן אדמו"ר הזקן. הרבי יצא אל פתח הבית ובירך את הגרף לשלום. התרגשות עזה נראתה על פני האיש. בקושי הצליח להוציא מילה מפיו. לבסוף שאל: "העווד חי?!" חיוך קל עלה על שפתותיו של הרבי, והוא ענה: "טועה אתה בי. אני תלמיד-תלמידו של מי שאתה מתכוון אליו". פגישתם הסתיימה. הגרף, שנראה קורן מאושר, הודה לרבי על הפגישה. החסידים והצופים בפגישה היו סקרנים לפשר הדבר. כמה מהם אזרו עוז ופנו אל הגרף בבקשה להסביר להם את הדברים. הגרף היה עתה נינוח. הוא התיישב בכורסה מרווחת והחל לספר את הסיפור שמעתי מאבי. **המשך יבוא!**

**פנית ההלכות
"הלכות מילה בשבת"**

ע"פ ילקוט יוסף
כרך ד.

יא. מה שמחללים שבת במצות מילה הוא דווקא בתינוק שנוול בלידה רגילה, אבל תינוק שנוול על-ידי ניתוח קיסרי אין מילתו דוחה שבת, אלא מליץ אותו ביום א'. ועל המוהלים לברר בכל ברית שעורכים בשבת, אם הלידה הייתה טבעית או ע"י ניתוח. (ילקוט שבת ד ע' שכה)

יב. תינוק שנוול בשבת על-ידי מלקחיים, מליץ אותו בשבת, שחשוב כמו לידה רגילה, שמילתו דוחה שבת. (ילקוט יוסף שבת כרך ד' עמוד שכה)

יג. תינוק שנוול בשבת על-ידי הפרייה מלאכותית, או על-ידי מבחנה, יש למולו בשבת.

יד. יש להיזהר שלא ימולו שני מוהלים מילה אחת בשבת, שזה ימול וזה יפרע, אלא המל עצמו הוא שיפרע. והאשכנזים נוהגים להקל בזה. (ילקוט יוסף שבת כרך ד' עמוד שכו)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יונפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאוגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורנזון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.
המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.aseem@gmail.com
כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי לדעת, דרשו, ועוד..